

Βρυξέλλες, 11.9.2019
COM(2019) 412 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σχετικά με τη σύνοδο κορυφής του 2019 για τη δράση για το κλίμα την οποία
διοργανώνει ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη**

Εισαγωγή

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη γενιά μας και η ΕΕ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της διαπραγμάτευσης ενός πολυμερούς πλαισίου για την αντιμετώπιση αυτής της παγκόσμιας πρόκλησης. Το 2015, η ενωσιακή διπλωματία διαδραμάτισε ηγετικό ρόλο στην ιστορική και παγκόσμια συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα. 195 χώρες συμφώνησαν σε έναν απλό στόχο: να κληροδοτήσουν στις μελλοντικές γενιές έναν πιο υγιή και πιο σταθερό πλανήτη και πιο ευημερούσες, σύγχρονες και δίκαιες κοινωνίες. Για πρώτη φορά το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών εξασφάλισε συνεισφορές από όλες τις χώρες για τον περιορισμό των εκπομπών τους αερίων του θερμοκηπίου. Όλες οι χώρες με τις μεγαλύτερες εκπομπές παγκοσμίως συμπλέουν πλέον μ' αυτόν τον στόχο, συμπεριλαμβανομένης της Κίνας, στην οποία και μόνο αντιστοιχεί περισσότερο από το ένα τέταρτο των εκπομπών παγκοσμίως. Η συμφωνία του Παρισιού θέτει ως στόχο τον περιορισμό της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 βαθμούς Κελσίου, επιδιώκοντας παράλληλα την επίτευξη ορίου 1,5 βαθμών Κελσίου. Υποχρεώνει τα μέρη της να λογοδοτούν μέσω ισχυρού συστήματος διαφάνειας που θα παρακολουθεί την πρόοδό τους όσον αφορά την υλοποίηση των συνεισφορών τους, και απαιτεί απ' αυτά να θέτουν, κάθε πέντε έτη, πιο φιλόδοξους στόχους ως προς τις συνεισφορές τους βάσει των πιο πρόσφατων επιστημονικών εξελίξεων.

Η ΕΕ έχει ενεργήσει στο εσωτερικό της με ταχύτητα και αποφασιστικότητα ώστε να υλοποιήσει πραγματικές δράσεις που να στηρίζουν τις δεσμεύσεις της συμφωνίας του Παρισιού. Στην αρχή της θητείας της παρούσας Επιτροπής πριν από σχεδόν 5 χρόνια, ο πρόεδρος Juncker έθεσε ως σαφή προτεραιότητα την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής – τη δημιουργία μιας ανθεκτικής ευρωπαϊκής Ενεργειακής Ένωσης με μακρόπνοη πολιτική στον τομέα της κλιματικής αλλαγής, ώστε να επιτευχθεί η δίκαιη και ορθή μετάβαση σε μια σύγχρονη, κλιματικά ουδέτερη και ανταγωνιστική οικονομία, δημιουργώντας παράλληλα ευκαιρίες για νέες θέσεις εργασίας και βιώσιμη ανάπτυξη. Η δράση για το κλίμα έχει επίσης θεμελιώδη σημασία για την επίτευξη και των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Λόγω της πολιτικής αυτής, η ΕΕ είναι σήμερα η μόνη μεγάλη οικονομία στον κόσμο που έχει μετατρέψει πλήρως σε νομοθεσία τα μέτρα που αποσκοπούν στην υλοποίηση των δεσμεύσεών της βάσει της συμφωνίας του Παρισιού και θα καταβάλει προσπάθειες να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030 με στόχο την προετοιμασία για μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Σήμερα, η ΕΕ διαθέτει αναμφισβήτητο το πιο ολοκληρωμένο και φιλόδοξο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θεμελιώνεται στη μακροχρόνια δημοκρατική και συμπεριληπτική της διαδικασία λήψης αποφάσεων. Βρίσκεται με επιτυχία υπό μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία — μεταξύ 1990 και 2017 οι εκπομπές της αερίων του θερμοκηπίου μειώθηκαν κατά 23 %, ενώ η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 58 %. Καθώς οι διεθνείς εταίροι μας εντείνουν τις δικές τους προσπάθειες μετάβασης, το ενδιαφέρον για το μοντέλο και τις πολιτικές της ΕΕ αυξάνεται, προσφέροντας εξαιρετικές ευκαιρίες ως προς τη συνεργασία σε θέματα πολιτικής και την οικονομική διπλωματία.

Παρά τις αλλαγές πολιτικής σε επίπεδο εγχώριων πολιτικών κύκλων, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, η παγκόσμια στήριξη για τη συμφωνία του Παρισιού είναι ακόμα ισχυρή, καθώς όλες οι μεγάλες οικονομίες του κόσμου, εκτός μίας, εξακολουθούν να την υποστηρίζουν. Ωστόσο, είναι σαφές ότι η παγκόσμια μετάβαση που είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού δεν πραγματοποιείται αρκετά γρήγορα. Οι τελευταίες επιστημονικές εκθέσεις, ιδίως η ειδική έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή (IPCC) σχετικά με τους 1,5

βαθμούς Κελσίου¹, επιβεβαιώνουν ότι ο πρώτος γύρος των συνεισφορών των μερών στη συμφωνία του Παρισιού δεν επαρκεί για την επίτευξη των στόχων της. Λόγω αυτών των εξελίξεων, η ανησυχία της κοινής γνώμης αυξάνεται και οι πολίτες ζητούν πιο φιλόδοξες και αποφασιστικές δράσεις για την κλιματική αλλαγή, όπως επιβεβαιώθηκε από τις πρόσφατες ευρωπαϊκές εκλογές και την έρευνα του Ευρωβαρόμετρου για την κλιματική αλλαγή².

Σ' αυτό το πλαίσιο, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, κ. António Guterres, διοργανώνει σύνοδο κορυφής για τη δράση για το κλίμα στη Νέα Υόρκη στις 23 Σεπτεμβρίου 2019, την παραμονή της έναρξης της συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Θα ακολουθήσει η σύνοδος κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για την αειφόρο ανάπτυξη στις 24 και 25 Σεπτεμβρίου.

Στόχος της συνόδου κορυφής για τη δράση για το κλίμα είναι να τεθούν πιο φιλόδοξοι στόχοι για το κλίμα και να επιταχυνθεί η δράση για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού. Ειδικότερα, η σύνοδος κορυφής επιδιώκει να ενθαρρύνει τα μέρη να θέσουν πιο φιλόδοξους στόχους όσον αφορά τις υφιστάμενες συνεισφορές τους για τη μείωση των εκπομπών και να υποβάλουν μακροπρόθεσμες στρατηγικές εγκαίρως για τη συνεδρίαση της διάσκεψης των μερών (της συμφωνίας του Παρισιού) στο τέλος του 2020. Η σύνοδος κορυφής θα αποτελέσει σημαντική ευκαιρία για τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων να παρουσιάσουν τα σχέδιά τους για πιο φιλόδοξους στόχους, καθώς και την πρόοδό τους ως σήμερα, και για τις υποεθνικές κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις, τους φορείς δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης, όπως και για την κοινωνία των πολιτών, να αποστείλουν ισχυρά μηνύματα σε επίπεδο αγοράς και σε πολιτικό επίπεδο και να δώσουν ώθηση στον «αγώνα δρόμου προς την κορυφή». Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών κ. Guterres ζήτησε από όλους τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων να συμμετάσχουν στη σύνοδο κορυφής και ταυτόχρονα τόνισε: «Μην έρθετε με την ομιλία σας, ελάτε με σχέδιο».

Μια Ευρωπαϊκή Ένωση που έχει δεσμευτεί για την επίτευξη της θέσης φιλόδοξων στόχων για το κλίμα

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη, πιστά στη δέσμευσή τους για πολυμερή δράση με βάση την επιστήμη, ετοιμάζονται ενεργά να συμφωνήσουν και να κοινοποιήσουν έως τις αρχές του 2020 μια μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Ο προσδιορισμός ανάλογων στρατηγικών έως το 2020 είναι ένας από τους στόχους που τέθηκε από τη συμφωνία του Παρισιού για όλες τις συμμετέχουσες κυβερνήσεις. Κατά την κατάρτιση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής της ΕΕ και προκειμένου να μπορέσουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ να αναλύσουν και να ενστερνιστούν το όραμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταποκρίθηκε στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με την ανακοίνωσή της «Καθαρός πλανήτης για όλους»³ ήδη από τον Νοέμβριο του 2018. Κατά το προηγούμενο έτος, αυτό αποτέλεσε το αντικείμενο μιας διεξοδικής δημοκρατικής συζήτησης σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Εκτός από τις ενέργειες σε ενωσιακό επίπεδο, τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν επίσης να καταρτίσουν τις δικές τους μακροπρόθεσμες στρατηγικές στο πλαίσιο του κανονισμού για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης.

¹ Ειδική έκθεση του 2018 της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή σχετικά με τις επιπτώσεις της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη κατά 1,5 βαθμούς Κελσίου πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα και τις σχετικές πηγές των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της παγκόσμιας αντίδρασης στην απειλή της κλιματικής αλλαγής, της βιώσιμης ανάπτυξης και των προσπαθειών για την εξάλειψη της φτώχειας.

² Ειδικό Ευρωβαρόμετρο αριθ. 490 «Κλιματική αλλαγή»

³ 28/11/2018 - COM (2018) 773 - Καθαρός πλανήτης για όλους – Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών της ΕΕ έχει ήδη εγκρίνει τον στόχο της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050⁴ και διεξάγονται περαιτέρω συζητήσεις για την επίτευξη συναίνεσης κατά τους προσεχείς μήνες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να προχωρήσουν τις εργασίες σχετικά με τις προϋποθέσεις, τα κίνητρα και το ευνοϊκό πλαίσιο που θα πρέπει να υφίστανται ώστε να εξασφαλιστεί η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα ολοκληρώσει τις κατευθυντήριες γραμμές του πριν από το τέλος του έτους προκειμένου να υποβάλει τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC) στις αρχές του 2020. Κάλεσε επίσης την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να εντείνει τις δραστηριότητές της για τη στήριξη της δράσης για το κλίμα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών έχουν ήδη εγκρίνει τον στόχο για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

Η κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, ένας πιο φιλόδοξος στόχος από τον δρόμο που προβλέπει η ειδική έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή σχετικά με τους 1,5 βαθμούς Κελσίου αποτελεί, για την ΕΕ, επενδυτική και εκσυγχρονιστική πρόκληση, καθώς και εξαιρετική ευκαιρία να επιτευχθεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα πρωτοπορίας, να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και να αυξηθεί το βιοτικό επίπεδο των πολιτών. Η επιδίωξη ενός λιγότερο μεγάλου σχεδίου θα ισοδυναμούσε με εγκατάλειψη των μακρόχρονων παγκόσμιων φιλόδοξων στόχων μας για το κλίμα και απώλεια μιας οικονομικής ευκαιρίας για την ΕΕ.

Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκεται στο επίκεντρο της πραγμάτωσης των φιλοδοξιών μας για το κλίμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τον προϋπολογισμό της ΕΕ ύψους άνω του 1 τρις. EUR για την περίοδο 2021-2027⁵, ο οποίος επί του παρόντος βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τουλάχιστον το 25 % των δαπανών της ΕΕ να προορίζεται για δραστηριότητες μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σ' αυτήν, συμπεριλαμβανομένου του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διεθνή και αναπτυξιακή συνεργασία. Κατά συνέπεια, ο μελλοντικός προϋπολογισμός θα ενθαρρύνει τη φιλική προς το κλίμα δράση σε όλους τους τομείς πολιτικής και θα υπόκειται σε ελέγχους για να διασφαλιστεί ότι δεν θα χρηματοδοτούμε επενδύσεις που δεν συμβαδίζουν με τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα αναδιαμορφώσει την κατεύθυνση της ευρωπαϊκής έρευνας και καινοτομίας με επίκεντρο τη δράση για το κλίμα. Το πρόγραμμα InvestEU, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» και όλα τα ταμεία συνοχής και αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ θα είναι διαθέσιμα για την παροχή κινήτρων για τις επενδύσεις στις υποδομές και στην παραγωγή, τις οποίες χρειαζόμαστε σε ολόκληρη την ΕΕ.

Θα πρέπει να υπάρξει καλή διαχείριση της διαδικασίας βαθέως εκσυγχρονισμού, που θα εξασφαλίζει μια δίκαιη και κοινωνικά αποδεκτή μετάβαση για όλους με πνεύμα συμπεριληπτικότητας και αλληλεγγύης. Τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν υπόψη τους τις κοινωνικές επιπτώσεις ευθύς εξ αρχής και να αναπτύξουν όλες τις σχετικές πολιτικές για να αντιμετωπίσουν την πρόκληση αυτή. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ, η πολιτική για την απασχόληση και η κοινωνική πολιτική, καθώς και η πολιτική για τη συνοχή μπορούν να μετριάσουν τις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές ανισότητες σε όλη την Ένωση. Οι εν εξελίξει περιφερειακές πρωτοβουλίες που ξεκίνησαν από την Επιτροπή Juncker, όπως η πλατφόρμα και τα πιλοτικά έργα σχετικά με τις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα και ανθρακούχων εκπομπών που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο, αποτελούν ένα βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση. Νέες πρωτοβουλίες για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του κοινωνικού και οικονομικού κόστους του εκσυγχρονισμού των πολιτικών για το κλίμα, όπως το Ταμείο για τη Δίκαιη Μετάβαση, βρίσκονται υπό προετοιμασία. Η πλήρης υλοποίηση

⁴ EUCO 9/19 Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 20ης Ιουνίου 2019.

⁵ Πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) για τα έτη 2021 έως 2027.

του σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία⁶ συμβάλλει στις προσπάθειες της ΕΕ για την ανάπτυξη μιας κλιματικά ουδέτερης οικονομίας, η οποία θα συνδυάζει την αποδοτικότητα των πόρων και την ανταγωνιστικότητα⁷. Είναι επίσης σημαντικό να εξασφαλιστεί η πλήρης συνοχή και αμοιβαία υποστήριξη σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής, όπως η ποιότητα του αέρα και η βιοποικιλότητα. Οι πολιτικές για το κλίμα και για το περιβάλλον πρέπει να συμβαδίζουν.

Είναι επίσης σημαντικό να ευθυγραμμιστεί με το όραμα αυτό ο ιδιωτικός τομέας και να σημειώσουν πρόοδο οι αρχές όσον αφορά το ευνοϊκό πλαίσιο που επιτρέπει στον ιδιωτικό τομέα να επενδύει σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία παγκοσμίως. Με τη δέσμη μέτρων για τη βιώσιμη χρηματοδότηση που θεσπίστηκαν στην Ένωση Κεφαλαιαγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση ηγείται επίσης των διεθνών προσπάθειών ανακατεύθυνσης των ροών κεφαλαίων προς την επίτευξη των κλιματικών στόχων μας και διαχείρισης των χρηματοοικονομικών κινδύνων που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση προετοιμάζει από κοινού με άλλους εταίρους την πρωτοβουλία «Διεθνής πλατφόρμα για τη βιώσιμη χρηματοδότηση», για τον συντονισμό των εργαλείων πολιτικής για τις κεφαλαιαγορές, που θα δρομολογηθεί στην εβδομάδα των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα στη Νέα Υόρκη. Η πλατφόρμα αποσκοπεί στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και στην προσέγγιση διαφορετικών πρωτοβουλιών για χρηματοδότηση και επενδύσεις που είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων ταξινομιών, γνωστοποιήσεων, προτύπων (π.χ. πράσινων ομολόγων), σημάτων και δεικτών αναφοράς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πιστεύει ότι η οικοδόμηση συνεκτικών διεθνών στρατηγικών με εταίρους όπως η ομάδα G20 αποτελεί τον καλύτερο τρόπο για την τόνωση των επενδύσεων στην κλίμακα που απαιτείται για τη σημαντικότερη οικονομική μετάβαση της εποχής μας και την ευθυγράμμιση των ροών κεφαλαίων με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν θέσει στο επίκεντρο της εξωτερικής τους δράσης τη συμφωνία του Παρισιού και τους στόχους αειφόρου ανάπτυξης. Ομοίως, το σύνολο των νομικά δεσμευτικών συμφωνιών εμπορίου και συνεργασίας της ΕΕ θα εξακολουθήσει να περιλαμβάνει αυστηρές διατάξεις για την προώθηση της δράσης για το κλίμα και την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να σημειώνει αποτελέσματα

Το μήνυμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη σύνοδο κορυφής για το κλίμα δεν θα περιοριστεί στον απλό καθορισμό φιλόδοξων στόχων. Θα αφορά την άρτια και ολοκληρωμένη υλοποίηση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη υπερβεί τον στόχο της για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2020 και έχει ολοκληρώσει το μοναδικό δεσμευτικό νομοθετικό πλαίσιο της που θα της επιτρέψει να υπερβεί τον στόχο της για το κλίμα για το 2030 και που περιλαμβάνει μηχανισμό διακυβέρνησης, παρακολούθησης και επαλήθευσης.

Για πρώτη φορά, η ΕΕ εξοπλίστηκε επίσης με το πλαίσιο διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν ολοκληρωμένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ) για την περίοδο 2021-2030 προκειμένου να καταδείξουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επιτύχουν τους στόχους για το 2030. Ο κανονισμός για τη διακυβέρνηση προβλέπει διαφάνεια μέσω ευρείας διαβούλευσης σχετικά με τα εθνικά σχέδια και ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την επίτευξη των στόχων της Ενεργειακής Ένωσης. Τα πρώτα προσχέδια έχουν αξιολογηθεί και έχουν προσδιοριστεί τομείς στους οποίους χωρεί βελτίωση για να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων για το 2030 και η πορεία προς την κλιματική

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Το κλείσιμο του κύκλου – Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία» [COM(2015) 614 final].

⁷ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία [COM(2019) 190 final].

ουδετερότητα σε μακροπρόθεσμη βάση. Εκτιμάται ότι όταν τα μέτρα εφαρμοστούν πλήρως θα δώσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση τη δυνατότητα να μειώσει τις εκπομπές της αερίων του θερμοκηπίου κατά περίπου 45 % (σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990) έως το 2030, υπερβαίνοντας τον στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως αυτός ορίζεται στην εθνικά καθορισμένη συνεισφορά της που συνίσταται σε μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030.

Ταυτόχρονα, η στρατηγική προσαρμογής της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁸ ενθαρρύνει την ανάληψη δράσης για την προσαρμογή σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ώστε η Ευρώπη να είναι περισσότερο ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή από το 2013 και μετά. Τα διδάγματα που αποκομίσαμε από την αύξηση της ανθεκτικότητάς μας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών και των επενδύσεων στην κλιματική αλλαγή, οι συνέργειες με τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, συμπεριλαμβανομένου μέσω του RescEU⁹, η ευρύτερη υιοθέτηση πράσινων λύσεων στις πόλεις, η καινοτόμος χρήση των χωρικών δεδομένων — θα βοηθήσουν επίσης τους διεθνείς εταίρους μας να ενισχύσουν τη δική τους ανθεκτικότητα. Περαιτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξετάσει με μεγαλύτερη ενδελέχεια τον τρόπο με τον οποίο οι κλιματικοί κίνδυνοι ενδέχεται να επηρεάσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή την κοινωνική συνοχή.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή και της διακυβερνητικής πλατφόρμας επιστημονικής πολιτικής για τη βιοποικιλότητα και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες, δεν υπάρχουν βιώσιμες λύσεις για την αλλαγή του κλίματος αν δεν δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις λύσεις που βασίζονται στη φύση, συμπεριλαμβανομένων των υγιών και ανθεκτικών δασών. Σ' αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεργάζεται επίσης με χώρες εταίρους για την ενίσχυση της δράσης για την αντιμετώπιση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών, σύμφωνα με την πρόσφατη ανακοίνωση¹⁰ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής γι' αυτό το θέμα. Επιπλέον, η διακυβερνητική επιτροπή για την κλιματική αλλαγή ολοκληρώνει επί του παρόντος την έκθεσή της σχετικά με τους ωκεανούς και την κρυόσφαιρα.

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όλα τα παραπάνω αποτελούν επένδυση στην ευημερία μας και στην προετοιμασία για βιώσιμη, κλιματικά ουδέτερη και κυκλική οικονομία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος χρηματοδότης για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

Έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι οι εκπομπές της ΕΕ αντιπροσωπεύουν μόλις το 9 % περίπου του παγκόσμιου συνόλου, η ΕΕ θα ενισχύσει τις δραστηριότητές της ως προς την προβολή και τη συνεργασία, τόσο σε χρηματοδοτικό όσο και σε τεχνικό επίπεδο, με όλες τις χώρες εταίρους. Οι εθνικά καθορισμένες συνεισφορές θα βρίσκονται στο επίκεντρο της στήριξής μας. Η ΕΕ ηγείται της παγκόσμιας ενεργειακής μετάβασης προς μια συμπεριληπτική, δίκαιη, και κλιματικά ουδέτερη παγκόσμια οικονομία για όλους.

Η συνεργασία με τους διεθνείς εταίρους και η ανταλλαγή εμπειριών για την ενθάρρυνση της παγκόσμιας δράσης για το κλίμα εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα, και δίνουμε το

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» [COM(2013) 216 final].

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Ενίσχυση της ενωσιακής διαχείρισης των καταστροφών: rescEU, αλληλεγγύη με υπευθυνότητα» [COM(2017) 773 final].

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Εντατικοποίηση της δράσης της ΕΕ για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών του πλανήτη» [COM(2019) 352 final].

παράδειγμα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής βοήθειας στον κόσμο: το 2018 η βοήθεια αυτή ανήλθε σε 74,4 δισ. EUR και περιλαμβάνει όλο και περισσότερες δράσεις για το κλίμα, με τη στήριξή μας στην υλοποίηση των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών των χωρών εταίρων να εντείνεται μέσω οικονομικής βοήθειας, ανάπτυξης ικανοτήτων, ισχυρής υποστήριξης και ηγετικού ρόλου στις πολυμερείς διαπραγματεύσεις.

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τις πλέον ευάλωτες χώρες σε δυσανάλογο βαθμό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος χρηματοδότης για το κλίμα στον κόσμο. Οι συνεισφορές της ΕΕ και των κρατών μελών της, που αντιστοιχούν σε πάνω από 40 % της δημόσιας χρηματοδότησης για το κλίμα παγκοσμίως, έχουν υπερδιπλασιαστεί από το 2013, και υπερβαίνουν τα 20 δισ. EUR ετησίως¹¹. Και εδώ, η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την παγκόσμια δράση για το κλίμα, μεταξύ άλλων μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της αυξημένης χρηματοδότησης για τη δράση για το κλίμα από τον επόμενο προϋπολογισμό, θα υπερβεί κατά πολύ τη δημόσια σφαίρα, με καινοτόμες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στο να λειτουργήσουν ως καταλύτες και να πολλαπλασιάσουν τις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα.

Το Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα ενισχυθεί από την πρόταση για το «Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+» με ικανότητα ύψους 60 δισ. EUR για την κινητοποίηση βιώσιμων επενδύσεων με σκοπό την υλοποίηση του θεματολογίου του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και της συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα.

Συμπεράσματα και επόμενα βήματα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευθεί να διασφαλίσει την επιτυχία της συνόδου κορυφής του 2019 για τη δράση για το κλίμα. Πιστεύουμε ότι οι επιδόσεις μας όσον αφορά τη δράση για το κλίμα, οι συζητήσεις χωρίς αποκλεισμούς σχετικά με ένα σχέδιο για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, και όχι απλώς τη σχετική στοχοθέτηση, η αποφασιστικότητά μας για την εφαρμογή των δεσμεύσεων για το κλίμα, που έχουν ήδη ενσωματωθεί σε δεσμευτική ευρωπαϊκή νομοθεσία, αποτελούν από κοινού ένα ισχυρό σχέδιο για τη σύνοδο κορυφής του Σεπτεμβρίου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εκπροσωπηθεί σε επίπεδο ηγετών στη σύνοδο κορυφής για τη δράση για το κλίμα από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κ. Donald Tusk. Ο συντονισμός των μηνυμάτων της συνόδου μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, καθώς και η εξαιρετικά υψηλή συμμετοχή των ηγετών της ΕΕ στη σύνοδο, θα επιτρέψουν στην ΕΕ να μεταδώσει συνολικά και συνεκτικά το ευρωπαϊκό αφήγημα φιλοδοξίας, δράσης, ενότητας και αποφασιστικότητας, αναγνωρίζοντας παράλληλα τον πλούτο των προσεγγίσεων που εφαρμόζουν μεμονωμένα τα κράτη μέλη.

Η σύνοψη της προεδρίας θα αποτυπώνει τις πρωτοβουλίες και τις δεσμεύσεις που παρουσιάστηκαν στη σύνοδο κορυφής για τη δράση για το κλίμα. Θα θεσπιστούν ρυθμίσεις παρακολούθησης για την παρακολούθηση της προόδου, τη διασφάλιση της λογοδοσίας και τη διευκόλυνση της υλοποίησης των προτάσεων της συνόδου κορυφής. Αυτό θα προωθηθεί από το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένης της UNFCCC.

Όλα αυτά αποτελούν σταθερή βάση για ακόμη πιο φιλόδοξους στόχους της ΕΕ για το κλίμα. Μετά τις πρόσφατες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τη συγκρότηση της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ΕΕ θα συνεχίσει την εσωτερική συζήτηση για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω η φιλοδοξία και να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί, χωρίς να μένουν οι

¹¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 6ης Νοεμβρίου 2018 για τη χρηματοδότηση μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

πολίτες ή οι περιφέρειες πίσω. Προσδοκούμε ότι θα συνεχίσουμε να αναλαμβάνουμε περαιτέρω τολμηρές και φιλόδοξες δράσεις που θα βασίζονται στα μέχρι στιγμής σημαντικά επιτεύγματά μας.

Η δράση για το κλίμα κατέχει πράγματι εξέχουσα θέση στις πολιτικές κατευθύνσεις της εκλεγείσας προέδρου της Επιτροπής, Ursula von der Leyen, ως μέρους της πρότασης για μια ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία που αποσκοπεί στο να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος παγκοσμίως¹². Βασική προτεραιότητα της νέας Επιτροπής θα είναι ο τριπλός στόχος που θα αποσκοπεί 1) στην ενίσχυση του μακροπρόθεσμου στόχου να κατοχυρωθεί η κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 σε δεσμευτική νομοθεσία, 2) στη θέση πιο φιλόδοξων στόχων για το κλίμα σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο επίπεδο σε συνέργεια με τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης και 3) στην ενίσχυση της διεθνούς δράσης ώστε να ενθαρρυνθούν οι τρίτες χώρες να επιδείξουν μεγαλύτερη φιλοδοξία στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

¹² Πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2019-2024) — «Μια Ένωση που επιδιώκει περισσότερα: Το πρόγραμμά μου για την Ευρώπη» – 16 Ιουλίου 2019: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_el.pdf.